

AJÁNLÁSOK

A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA

(2012. március 15.)

az anyarozs-alkaloidok takarmányokban és élelmiszerekben való jelenlétének nyomon követéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2012/154/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

mivel:

- (1) A takarmányban előforduló nemkívánatos anyagokról szóló, 2002. május 7-i 2002/32/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ előírja, hogy tilos olyan takarmányozásra szánt termékek használata, amelyek az említett irányelv I. mellékletében meghatározott határértékeket meghaladó mértékben tartalmaznak nemkívánatos anyagokat.
- (2) Őrületlen gabonaféléket tartalmazó takarmányok esetében az anyarozs (*Claviceps purpurea*) szkleróciumok megengedett szintjét a melléklet 1 000 mg/kg-ban állapította meg.
- (3) Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) élelmiszerláncban előforduló szennyezőanyagokkal foglalkozó tudományos testülete a Bizottság kérésére 2005. április 19-én szakvéleményt⁽²⁾ fogadott el az anyarozst mint takarmányokban előforduló nemkívánatos anyagot illetően.
- (4) Az „ergot” (anyarozs) kifejezés a *Claviceps* fajták gombaszerkezetére utal, amelyek nem magokat, illetve magvakat képeznek a gabona-, illetve fűfélék kalászában, hanem hosszú, sötét színű szkleróciumok formájában láthatók rajta. Ezek a szkleróciumok különböző alkaloidvegyületeket tartalmaznak, amelyek közül a legismertebb az ergometrin, az ergotamin, az ergozin, az ergokrisztin, az ergokriptin, az ergokornin és az ezekkel rokon -ininek. A mennyiséget és a toxikus mintázatot tekintve

különbségek vannak a gombatorzsek között az adott gazdanövény és a földrajzi régió függvényében.

- (5) Jelenleg nem ismert, hogy milyen mértékű az anyarozs-alkaloidok mintázatának gombafajták, földrajzi eloszlás és gazdanövény szerinti variabilitása (például az alkaloidok mintázata különbözik az anyarozsban és az egyéb fűfélékben). Több adatra lenne szükség ahhoz, hogy meg lehessen határozni az egyes növényfajok anyarozsalkaloid-mintázatának variabilitásáért felelős valamennyi tényezőt.
- (6) A gabonák szennyeződési rátájának fizikai meghatározása az anyarozsnál gyakran pontatlan, mivel jelentős eltérés lehet a szkleróciumok számában és tömegében. Továbbá a fizikai meghatározás megvalósíthatatlan a feldolgozott takarmányokban és élelmiszerekben. Ezért az a javaslat született, hogy a fizikai ellenőrző módszerek kiegészítéseként lehetőség legyen arra is, hogy az ellenőrzést az esetlegesen szennyezett takarmány vagy élelmiszer kémiai vizsgálat útján végezzék el, mivel különféle kromatográfiás módszer létezik az anyarozs-alkaloidok takarmányokban és élelmiszerekben történő kimutatására. Ezek a módszerek ugyanakkor az anyarozs-alkaloidok egy meghatározott számára korlátozódnak.
- (7) Több adatot kell szerezni az anyarozs-alkaloidról, és nem csupán az őrületlen gabonafélékben, hanem gabonatermékekben, összetett takarmányokban és élelmiszerekben való jelenlétükről is, továbbá megbízható adatokat kell szerezni a takarmányok és élelmiszerek anyarozsalkaloid-mintázatáról, valamint meg kell állapítani az anyarozs-alkaloidok jelenléte és a szkleróciumok száma közötti összefüggést. A nyomon követés fókuszában a hat leggyakrabban előforduló anyarozs-alkaloidnak – úgymint: az ergometrin, az ergotamin, az ergozin, az ergokrisztin, az ergokriptin, az ergokornin és az ezekkel rokon -ininek – kell állnia,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

1. A tagállamok - a takarmány- és élelmiszeripari vállalkozók aktív bevonásával - nyomon követik az anyarozs-alkaloidok emberi fogyasztásra vagy takarmányozásra szánt gabonákban és gabonatermékekben, valamint takarmányozásra hasznosított legelőön/takarmánytermelő területeken található fűfélékben, továbbá összetett takarmányokban és élelmiszerekben való jelenlétét.

⁽¹⁾ HL L 140., 2002.5.30., 10. o.

⁽²⁾ Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) élelmiszerláncban előforduló szennyezőanyagokkal foglalkozó tudományos testületének a Bizottság kérésére készített, az anyarozsra mint takarmányokban előforduló nemkívánatos anyagra vonatkozó szakvéleménye (Opinion of the Scientific Panel on Contaminants in Food Chain on a request from the Commission related to ergot as undesirable substance in animal feed), *EFSA Journal* (2005)225, 1–27. o., http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/doc/contam_op_ej225_ergot_en1.pdf

2. A tagállamoknak legalább az alábbi anyarozs-alkaloidok mintáinak elemzését kell elvégezniük:

- ergokrisztin/ergokrisztinin,
- ergotamin/ergotaminin,
- ergokriptin/ergokriptinin,
- ergometrin/ergometrinin,
- ergozin/ergozinin,
- ergokornin/ergokorninin.

3. A tagállamoknak, lehetőség szerint ezzel egyidejűleg, meg kell határozniuk a minta szkleróciumtartalmát, hogy további ismereteket szerezzenek a szkleróciumtartalom és az egyes anyarozs-alkaloidok szintje között fennálló kapcsolatról.

4. Az analitikai eredményeket rendszeresen megküldik az EFSA számára egy adatbázisba történő felvétel céljából.

Kelt Brüsszelben, 2012. március 15-én.

a Bizottság részéről

John DALLI

a Bizottság tagja
